

Algemeen	
Onderwerp	Implementatie wet verplichte GGZ
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	T.Proost
Eenheid	Sturing
E-mail	t.proost@regiogv.nl
Kenmerk	18.0011283
Datum	14 december 2018

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Het projectplan implementatie wet verplichte GGZ vaststellen.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
15-01-19	Ambtelijk klankbordgroep Sociaal Domein	Adviseren	Graag in de uitwerking van het project meer zicht op aanleiding en context. Het gebrek aan beschikbare beleidscapaciteit om uitvoering te geven aan dit project wordt gezien als risico. De Regio levert de projectleider en primair in de klankbordgroep en het uitvoeringsoverleg wordt over de verdere uitwerking afgestemd. Mochten zich toch capaciteitsproblemen bij beleidsadviseurs voordoen die gevolgen hebben voor de projectresultaten, wordt samen met het DO naar oplossingen gezocht.
22-01-19	Uitvoeringsoverleg	Adviseren	Akkoord. Wel met dien verstande dat de projectresultaten wat algemener worden geformuleerd. De richting en de daaruit volgende stappen worden in een volgend UO worden besproken. Hierbij wil het UO zicht krijgen op de mogelijke keuzes per oplossingsrichting en in gesprek gaan over de gevolgen voor de uitvoeringsdiensten (bovenstaande is inmiddels verwerkt in het bijgevoegd projectplan). Verder: de afstemming met ketenpartners (OM, de rechtsspraak en GGZ) moet zoveel als mogelijk binnen reguliere structuren worden ingebed.
31-01-19	Directie-overleg	Vaststellen	
21-02-19	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	

Toelichting

Beknpte toelichting
Per 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) ingevoerd. De belangrijkste nieuwe zaken zijn:

- De veranderende rol van de burgemeester. De burgemeester moet iemand aan wie hij een maatregel oplegt, in staat stellen om zo mogelijk te worden gehoord. Hoe gemeenten dit vorm moeten geven, wordt binnen het project uitgewerkt.
- Opvangen en doorgeleiden van meldingen: iedereen moet zijn zorgen over een medeburger bij de gemeenten kunnen melden. Gemeenten moeten meldingen die gaan over gevaarlijk gedrag en een vermoeden van een psychische stoornis onderzoeken op de inzet van verplichte GGZ en deze binnen twee weken afhandelen. Hoe gemeenten dit vorm kunnen geven, wordt binnen het project uitgewerkt.
- Gewijzigde informatiedeling: Belangrijke partijen met wie de gemeente voor deze wet samen moet werken zijn de GGZ, het OM en de politie.
- Daarnaast is nieuw dat de zorgaanbieders op grond van de nieuwe wet moeten nagaan of voldaan is aan de essentiële voorwaarden om terug te keren in de samenleving, als iemand ontslagen wordt uit de verplichte ggz.
- Een ander belangrijk gegeven is dat de verplichte zorg ook buiten een GGZ instelling opgelegd kan worden.

De wet heeft beleidsmatig en organisatorisch dus gevolgen voor gemeenten, waarin de Regio een faciliterende rol kan spelen. De invoering van de wet speelt zich namelijk af op verschillende niveaus (van landelijk tot lokaal) en op verschillende domeinen (veiligheid, zorg en sociaal domein).

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Projectplan implementatie wvggz

Algemeen	
Onderwerp	Implementatie wet verplichte GGZ
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	T.Proost
Eenheid	Sturing
E-mail	t.proost@regiogv.nl
Kenmerk	18.0011283
Datum	14 december 2018

Opdrachtgever en -nemer	
Opdrachtgever	Gemeenten regio Gooi en Vechtstreek
Opdrachtnemer	Regio Gooi en Vechtstreek

Projectgroep	
Projectleider	Tjolina Proost (voorlopig, Regio)
Projectmedewerkers	Vacant, teamleider/consulent SD (6-8u voor hele jaar)

Achtergrond

Per 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) ingevoerd. De Wvvggz gaat de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) vervangen. De nieuwe wet regelt de voorwaarden en biedt handvatten om meer ambulante en preventieve hulp te bieden aan mensen met geestelijke problemen die niet vrijwillig in zorg gaan. Uitgangspunt blijft dat iemand alleen na het oordeel van een rechter tegen zijn wil behandeld kan worden.

De wet heeft beleidsmatig en organisatorisch gevolgen voor gemeenten:

- Voorafgaand aan een **crisismaatregel** (voorheen IBS) moet een betrokkene worden gehoord door (een gemandateerde van) de burgemeester, indien mogelijk. Deze 'hoorplicht' moet georganiseerd worden.
- Voorafgaand aan het indienen van een zorgmachtiging (voorheen RM) bij het Openbaar Ministerie (OM) moet de gemeente binnen twee weken een **verkennend onderzoek** doen naar de noodzaak van verplichte GGZ. Dit verkennend onderzoek moet ingeregeld worden.
- Gemeenten dienen periodiek **bestuurlijk regionaal af te stemmen** met GGZ en Openbaar Ministerie. Landelijk gaan geluiden op dat gemeenten ook hierin een regierol moeten vervullen.
- De **randvoorwaarden** van bovenstaande wettelijke wijzigingen moeten (in)geregeld worden (personeel, (digitale) informatie-uitwisseling, financiën, verordening, communicatie, voorlichting, handboeken, ed)

De invoering van de wet speelt zich af op verschillende niveaus (van landelijk tot lokaal) en op verschillende domeinen (veiligheid, zorg en sociaal domein). Gemeenten en partners zijn vooralsnog vrij gelaten in de uitwerking van de wet. Landelijk wordt door de VNG en Ministeries van J&V en VWS wel ingezet op kennisdeling, handvatten voor implementatie en informatieproducten. Op basis daarvan en in afstemming met onze partners zullen de gemeenten keuzes moeten maken over waar de functionarissen van de hoorplicht, verkennend onderzoek en bestuurlijk overleg te positioneren en wat dit betekent voor de uitvoering ervan.

Het is lastig in te schatten hoeveel meldingen gemeenten kunnen verwachten. Dit hangt ook af van de mate waarin gemeenten en partners ter zijner tijd communiceren over de wetswijziging richting inwoners. Momenteel worden regionaal jaarlijks voor gedwongen opname tussen de 150 en 180 rechtelijke machtigingen aangevraagd. Daarvan worden er tussen 120 en 140 toegekend met de verdeling 40% Hilversum/Wijdmeren en 25% voor zowel Gooisemerden/Weesp als HBEL. De laatste 10% wordt toegekend aan ouderen, die straks gaan vallen onder een ander wettelijk kader.

Aangezien de nieuwe wet meer ambulante mogelijkheden geeft, is de verwachting dat het aantal

aanmeldingen onder de wvvgz zullen stijgen ten opzichte van de huidige aantallen. Op basis van de RM en IBS cijfers volgt de volgende inschatting voor het aantal meldingen i.h.k.v. de wvvgz:

Uitvoeringsdienst/wijkteam	Huidig aantal IBS-en	Schatting aantal crisismaatregelen	Gemiddeld aantal RM aanvragen	Schatting aantal meldingen voor verkennend onderzoek
Gooisemerén	7	5-10	14	10-15
HBEL	24	20-30	21	20-25
Hilversum	72	70-80	66	50-75
Weesp	3	3-5	7	5-10
Wijdemerén	-	3-5	18	15-20

Meldingen die in het kader van wet verplichte GGZ gemaakt worden, kunnen in de praktijk ook een andere opvolging nodig hebben bv. bemoeizorg, schuldhulp, buurtbemiddeling, etc. Bovenstaande cijfers gaan uit van het daadwerkelijk doen van onderzoek naar de mogelijke inzet van verplichte GGZ. De verwachting is ook dat veel van de cliënten om wie het gaat al bekend zal zijn bij de uitvoeringsdiensten.

Resultaat

Resultaten die binnen dit project worden behaald:

1. Krachtveldanalyse naar betrokken partners en gremia
2. Uitwerken van oplossingsrichtingen en scenario's (keuzes voorleggen) voor:
  - a. het organiseren van de hoorplicht
  - b. De uitvoering van het verkennend onderzoek
  - c. De bestuurlijke afstemming met partners
 Bij het voorleggen van oplossingsrichtingen geven we per scenario een schets van de impact op gemeenten/uitvoeringsdiensten.
3. Op basis van de keuzes die volgen uit onderdeel 2 stellen we een implementatieplan op die we afstemmen met en voorleggen aan het uitvoeringsoverleg. In dit implementatieplan werken we de organisatie van de gekozen oplossingsrichting en bijbehorende randvoorwaarden (werkafspraken, kwaliteitscriteria, ICT, inkoop, personeel, deskundigheidsbevordering, communicatie, beleidsregels, ed) uit.
4. Het implementatieplan uitvoeren.

Beschrijving project(en), planning & besluitvorming

1. Hoorplicht & verkennend onderzoek

Wanneer	Wat	Niveau
Februari-maart 2019	Richtinggevend discussie over positionering uitvoeringsfunctionaris(sen) onderzoek op basis van gewogen scenario's Casuïstiekbespreking met partners	Regionaal
Besluitvorming: UO 23 april en DO 2 mei	Bepalen positionering uitvoeringsfunctionaris(sen)	Regionaal
Mei 2019 Deadline: UO 28 mei, DO 6 juni en PFHO 27 juni	Uitvoeringsplan op stellen en laten vaststellen met o.a. - Inkopen/aanstellen functionarissen - Werkafspraken en kwaliteitscriteria - ICT, financiën, administratie, ed	Regionaal
Juli-december 2019	Uitvoeren plan van aanpak	Regionaal/Lokaal

2. Regionaal afstemmingsoverleg

Wanneer	Wat	Niveau
Lente 2019 Deadline: AB 11 april	Bepalen positionering en frequentie bestuurlijk oefenoverleg en benoemen bestuurlijke afvaardiging Sociaal Domein (OOV afvaardiging loopt via OOV besluitvorming)	Regionaal
Gedurende 2019	Aantal keer bestuurlijk proefafstemoverleg met partners	Regionaal

Betrokkenheid inwoners

Inwoners en in het bijzonder ervaringsdeskundigen worden betrokken bij start, voortgang en eindresultaat van het project via de klankbordgroep Bescherming & Opvang en Cliënten en Naasten. Daarnaast via de lokale medezeggenschap. In het bijzonder als het gaat om het voorlichten over de nieuwe wet en de positie en omgang met de cliënten en naasten.

Betrokkenheid gemeenten

Gemeenten worden betrokken via de reguliere, regionale besluitvormingsstructuur conform bovenstaande planning onder projecten. Waar nodig kunnen aparte bij- en werksessies worden georganiseerd als bovenstaande gremia niet toereikend blijken te zijn. Daarnaast stemt de projectleider frequent af met (een afvaardiging van) de OOV.

Betrokkenheid direct belanghebbenden

Periodieke (bestuurlijke) afstemming is nodig met de wettelijke kernpartners vanuit de GGZ en het OM. Andere essentiële partners (bv. politie, reclassering) worden periodiek geïnformeerd en waar nodig betrokken bij de uitwerking. Onderzocht wordt of deze afstemming kan plaatsvinden binnen de afstemstructuur van het Zorg- en Veiligheidshuis.

Tijdsinvestering

Projectleider	8-16 uur per week
Projectmedewerkers	Afstemming met beleid en uitvoering binnen reguliere gremia. Daarnaast verzoek van partners om te oefenen met casuïstiek (6-8u voor het hele jaar). Het aanhaken van een teamleider of consulent is daarbij aan te bevelen. Daarnaast lokale uren in het najaar van 2019 voor implementatie (werkprocessen, kwaliteitsborging, verordening en backoffice) die afhankelijk zijn van de dan inhoudelijk gemaakte keuzes, de bereidheid van partners om taken op zich te nemen en het wel of niet overnemen van landelijke/regionale formats. Op basis van de uitkomsten van de richtinggevende discussies zal dit per onderdeel worden uitgewerkt in het implementatieplan.

Financiën

De Regio levert –binnen de begroting- een projectleider.

De structurele financiële gevolgen voor de uitvoeringsdiensten bij de uitvoering van de wvvggz, is afhankelijk van de wijze waarop gemeenten de implementatie voor zich zien. In het implementatieplan dat volgt op de keuzes die gemeenten maken, wordt de structurele financiële impact op gemeenten ingeschat.

Aandachtspunten/randvoorwaarden

Aangezien dit project zich op verschillende niveaus en binnen verschillende domeinen afspeelt en een strak tijdspad heeft, is duidelijke, snelle en afgestemde communicatie van essentieel belang.